

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

1632201

**การวิเคราะห์และสังเคราะห์
เนื้อหาสารสนเทศ 1**

จัดทำโดย

รองศาสตราจารย์เบญจรัตน์ สีทองสุข

1632201

การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสารสนเทศ 1

ระบบทศนิยมของดิวอี้

:: แนะนำเบื้องต้น ::

จัดทำและบรรยายโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุข
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ระบบทศนิยมของดิวอี้

- ◎ ระบบทศนิยม (Decimal system)
- ◎ ระบบดิวอี้ (Dewey system)
- ◎ ระบบดีดีซี (Dewey Decimal Classification-DDC) และ
- ◎ ระบบดีซี (Decimal Classification-DC)
- เป็นระบบการจัดหมู่ที่เก่าแก่
- ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากที่สุดระบบหนึ่ง
- มีการนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ มากกว่า 135 ประเทศ
- สหรัฐอเมริกาใช้ใน
  - ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนนำไปถึงร้อยละ 95
  - ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยใช้ร้อยละ 25
  - ห้องสมุดเฉพาะนำไปใช้ร้อยละ 20

เมลวิลล์ ดิวอี้ (Melvil Dewey) 1851-1931

เมลวิลล์ ดิวอี้ บรรณารักษ์ชาวอเมริกัน

คิดระบบจัดหมู่หนังสือ

ทดลองใช้ที่ห้องสมุดวิทยาลัยแอมเฮิร์สต์ ปรับปรุง
และพัฒนาจนเหมาะสม

พิมพ์จำหน่ายในปี ค.ศ. 1876 เป็นครั้งแรก

จัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ฉบับแรกขึ้น

ชื่อ วารสารห้องสมุด (Library Journal) 1877

ก่อตั้งสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library
Association)

จัดตั้งโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์แห่งแรกขึ้น

ระบบทศนิยมของดิวอี้

- ❑ ค.ศ. 1873 ดิวอี้ พัฒนาระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยม (Dewey decimal classification)
- ❑ ค.ศ. 1876 พิมพ์จำหน่าย
- ❑ เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่สมบูรณ์แบบระบบแรกในประวัติศาสตร์การจัดหมู่หนังสือ
  - ก่อนหน้านั้นยังไม่มีวิธีการจัดหมวดหมู่หนังสืออย่างเป็นระบบ
  - สามารถแยกแยะสรรพความรู้ในโลกได้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา
- ❑ นำแนวคิดในการจัดหมู่ของแฮริส ซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของเบคอน มาปรับปรุงและขยายโดยเพิ่มตัวเลขของหมวดใหญ่และแยกหัวเรื่องให้ละเอียดลงไป

เซอร์ฟรานซิส เบคอน (Sir Francis Bacon)

ไวส์เคานท์แห่งเซนต์อัลบันที่ 1
เป็นนักปราชญ์ รัฐบุรุษ นักวิทยาศาสตร์ นักกฎหมาย
และนักเขียนชาวอังกฤษ

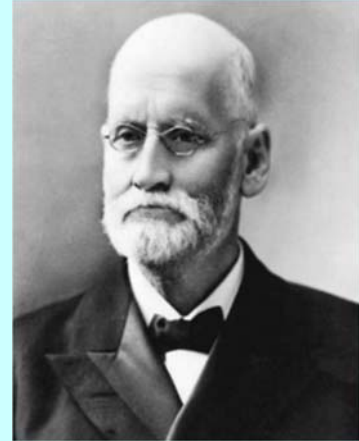
- ❑ แนวความคิดทฤษฎีของการเรียนรู้
- ❑ มนุษย์มีความรู้ ความคิด ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 ส่วน
  - ความจำ (memory)   ความรู้ทางประวัติศาสตร์
  - จินตนาการ (imagination)   กริณีพจน์
  - เหตุผล (reason)   ปรัชญา

ดร.วิลเลียม ทอร์เรย์ แฮริส (William Torrey Harris)

นักปรัชญาการศึกษาที่สำคัญในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้า

- ❑ ค.ศ. 1870 นำแนวคิดของเซอร์ฟรานซิส เบคอนบางส่วน
  - มาดัดแปลง
  - จัดทำระบบการจัดหมู่หนังสือของตน
  - ใช้ในห้องสมุดโรงเรียนที่เซนต์หลุยส์ รัฐมิสซูรี
- ❑ แบ่งหนังสือเป็น 3 กลุ่ม
  - วิทยาศาสตร์
  - ศิลปะ
  - ประวัติศาสตร์

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

7

เบคอน (Francis Bacon)		แฮริส (W. T. Harris)	ดีวี่ (Dewey)
ความคิดเดิม ประวัติศาสตร์ (ความทรง จำ)	แนวคิดในทาง กลับ ปรัชญา	วิทยาศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์และการเมือง วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์	ความรู้ทั่วไป ปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์
ร้อยกรอง (จินตนาการ)	ร้อยกรอง	ศิลปะ ศิลปะ ร้อยกรอง	ศิลปะ วรรณคดี
ปรัชญา (เหตุผล)	ประวัติศาสตร์	ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และการ ท่องเที่ยว ชีวประวัติ ภาคผนวก เบ็ดเตล็ด	ประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ ภูมิศาสตร์และ การท่องเที่ยว

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

8

DDC ในวันนี้

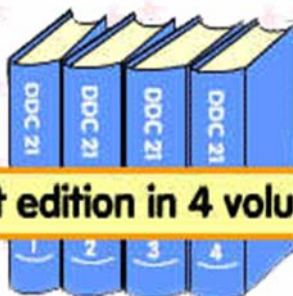
- DDC 23 มี 4 เล่ม
  - เล่ม 1 คู่มือ & ตารางช่วย (Introductions tables and manual)
  - เล่ม 2 & 3 ตารางเลขหมู่ (Schedules)
  - เล่ม 4 ดรรชนีสัมพันธ์ (Relative index)
- เผยแพร่ฉบับใหม่ ๆ ทุก 8 ปี
- ระหว่างปรับปรุงสามารถดูข้อมูลใหม่ได้
  - http://www.oclc.org/dewey/updates/new_changed_entries.htm

คู่มือแผนการจัดหมู่ระบบ DDC

Dewey for Windows

13th abridged edition
in 1 volume

21st edition in 4 volumes

WebDewey

ตารางเลขหมู่ของระบบทศนิยมของดิวอี้

- ตารางการจัดลำดับวิทยาการความรู้ทั้งหมด
- จากเนื้อเรื่องกว้าง ๆ ไปจนถึงเนื้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง
- มีรายละเอียดของวิชาความรู้สาขาต่าง ๆ รวม 23,000 รายการ
- เลขหมู่จากตารางเลขหมู่
  - สมบูรณ์สามารถใช้แทนเนื้อหาได้ทันที หรือ
  - ใช้เป็นเลขฐานนำไปประกอบกับเลขหมู่อื่น หรือ
  - ใช้ประกอบกับเลขจากตารางช่วย

โครงสร้างของตารางเลขหมู่

- จัดเรียงเลขหมู่ตามลำดับสาขาความรู้โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหา เนื้อหาอาจปรากฏในหมวดต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 หมวดใหญ่ เช่น เรื่องเสื้อผ้า
  - อิทธิพลของเสื้อผ้าในทางจิตวิทยา 155.95 สาขาจิตวิทยา
  - ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับเสื้อผ้า 391 สาขาประเพณี
  - เสื้อผ้าในด้านการออกแบบแฟชั่น 746.92 สาขาศิลปะ
  - เสื้อผ้าที่เกี่ยวกับสุขอนามัย 613.482 สาขาแพทยศาสตร์
  - การตัดเย็บเสื้อผ้า 646.406 สาขาคหกรรมศาสตร์

ระบบทศนิยมของดิวี่

100 ปรัชญา

200 ศาสนา

300 สังคมศาสตร์

400 ภาษาศาสตร์

500 วิทยาศาสตร์

แบ่งครั้งที่ 1 เป็น 10 หมวดใหญ่ ใช้เลข หลัก
ร้อย แทนกลุ่มวิชา

600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์

700 ศิลปกรรมและนันทนาการ

800 วรรณคดี

900 ประวัติศาสตร์ - ภูมิศาสตร์

000 ความรู้ทั่วไป เบ็ดเตล็ด

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มนุษย์คิดเกี่ยวกับตนเอง

เราคือใคร เกิดมาจากไหน เกิดมาทำไม อะไรคือความดี
อะไรคือความชั่ว จิตกับกายต่างกันอย่างไร

WHO AM I?

100

ปรัชญา & จิตวิทยา

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มนุษย์คิดเกี่ยวกับพระเจ้า
พระเจ้าคือใคร ต้องการที่พึ่งทางใจ

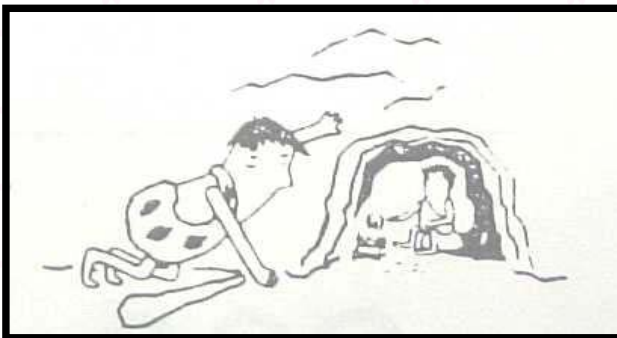

200

ศาสนา

WHO MADE ME?

มนุษย์คิดเกี่ยวกับคนอื่น
มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกัน

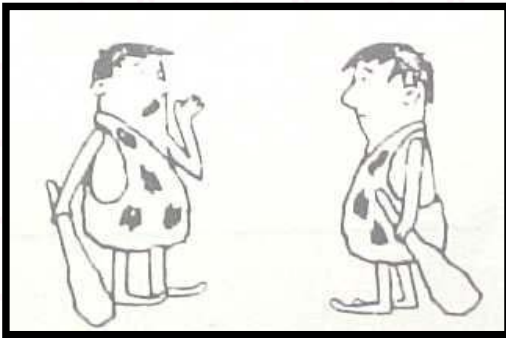
300

สังคมศาสตร์

**WHO IS THE MAN IN
THE NEXT CAVE?**

มนุษย์เรียนรู้ที่จะติดต่อสื่อสาร
ด้วยคำพูด เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน

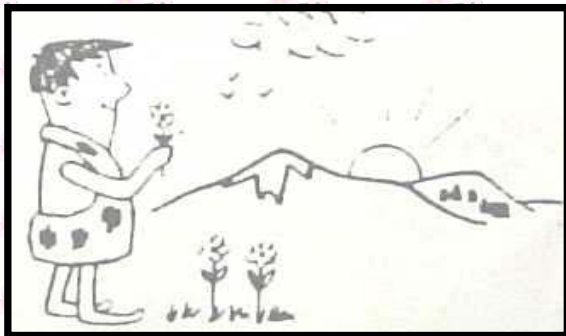

400

ภาษาศาสตร์

**HOW CAN I MAKE
THAT MAN
UNDERSTAND ME?**

มนุษย์เรียนรู้ที่จะเข้าใจธรรมชาติ
ทำไมจึงเกิดสิ่งนั้นสิ่งนี้

500

วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์

**HOW CAN I UNDERSTAND
NATURE AND THE WORLD
AROUND ME?**

มนุษย์เรียนรู้ที่จะประดิษฐ์สิ่งของที่จำเป็น
เพื่อให้ตนเองมีความสุขสบาย

**HOW CAN I USE WHAT I
KNOW ABOUT NATURE?**

600

วิทยาศาสตร์ประยุกต์
& เทคโนโลยี

19

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มนุษย์คิดสร้างสรรค์งานที่เกิดจากความประทับใจ
ทำสิ่งต่าง ๆ ที่สนุกและมีความสุข

**HOW CAN I ENJOY MY
LEISURE TIME?**

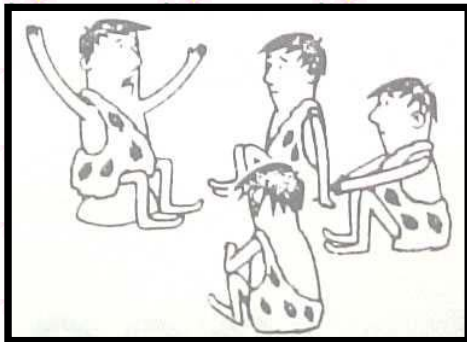
700

ศิลปะ & นันทนาการ

20

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มนุษย์เล่าเรื่องต่าง ๆ
จากความประทับใจ ความงาม

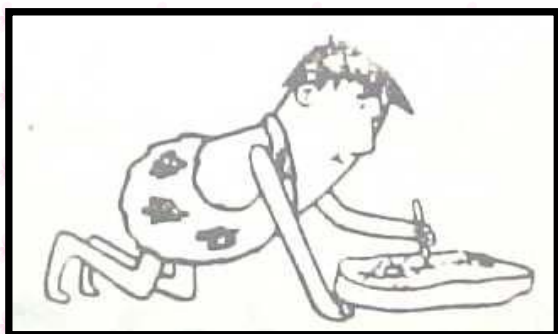

**HOW CAN I PASS DOWN MY
THOUGHTS AND IDEAS TO
MY CHILDREN?**

800

วรรณคดี

มนุษย์บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ
เกี่ยวกับผู้คน สถานที่ไว้

**HOW CAN I LEAVE A
RECORD FOR MEN OF
THE FUTURE?**

900

ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
& ชีวประวัติ

เรื่องอื่น ๆ

- บรรณานุกรม
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- บรรณารักษศาสตร์
- สารานุกรม
- ฯลฯ

000

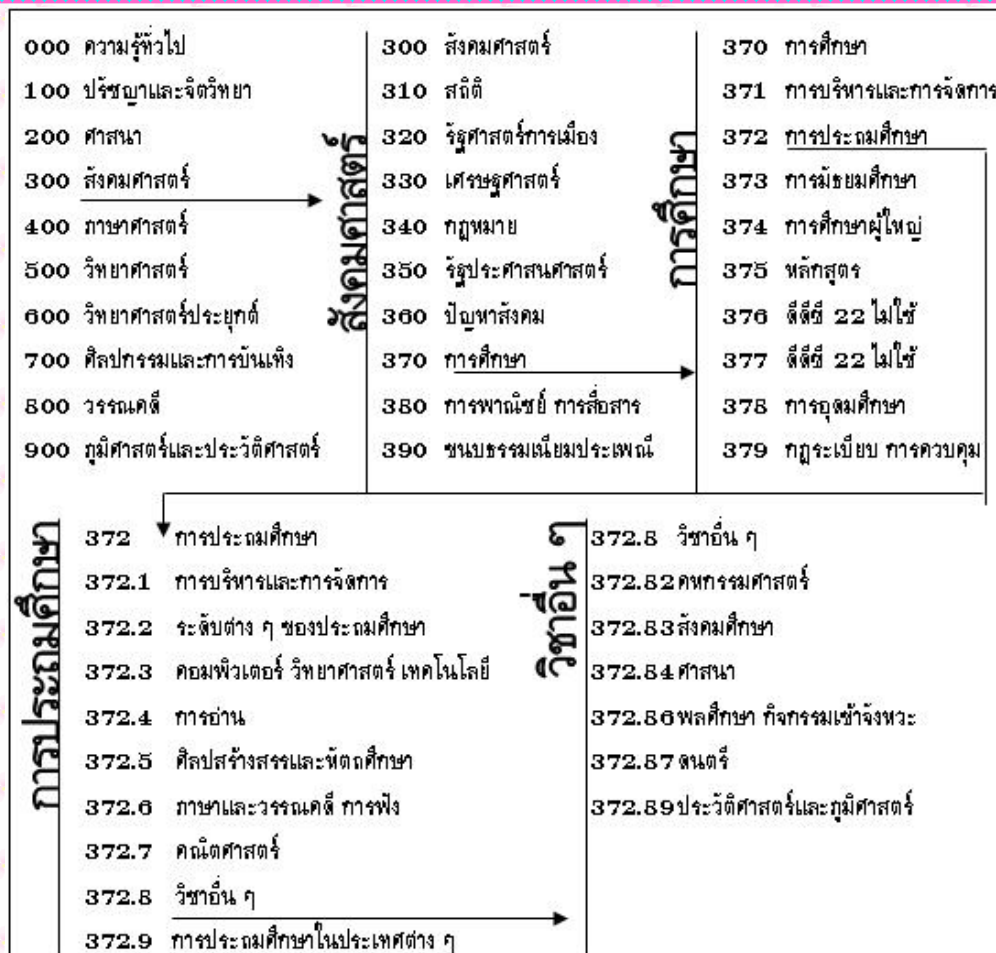
ความรู้ทั่วไป เบ็ดเตล็ด

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

1. เป็นสัญลักษณ์เบริสุทธิ์ อ่านเข้าใจง่าย จำง่าย และใช้สะดวก ใช้เลขอารบิกอย่างน้อย 3 ตัวแทนวิชาความรู้ทุกแขนงวิชา เรียกว่า เลขหมู่ เช่น **003, 371, 510, 930**
ถ้าเลขหมู่ยาวเกิน 3 ตัว จะใส่จุดทศนิยมหลังเลขตัวที่ 3 เช่น **394, 394.2, 394.2682** เป็นต้น

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

2. แสดงความลดหลั่นของหมวดหมู่วิชาความรู้ตามลำดับชั้น แสดงให้เห็นโครงสร้างการจัดวิชาความรู้ที่ลดหลั่นกันลงไปตามลำดับชั้น (structure hierarchical) จากหมวดใหญ่ไปหาหมวดย่อย และหมู่ย่อย ๆ ลงไปตามลำดับตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง แต่ละเรื่อง

600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์)

3. แสดง
ความ
สัมพันธ์
และ

620	วิศวกรรมศาสตร์
630	เกษตรศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
635	พืชสวนครัว ผักต่าง ๆ
635.4	พืชที่ลำต้นสีเขียวใช้กินได้
635.41	ผักขม
635.42	ผักคะน้า
635.8	เห็ด
635.9	ไม้ดอกไม้ประดับ
636	การเลี้ยงสัตว์และการล่าสัตว์
636.6	นก
636.7	สุนัข
636.8	แมว

เลขหมู่

รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

27

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

4. มีสัญลักษณ์ช่วยความจำ

- การแสดงวิธีเขียน ใ้ตารางช่วยที่ 1 เลขย่อมาตรฐาน

เลขย่อ	ทฤษฎี -01	พจนานุกรม -03	การศึกษา -07	พิพิธภัณฑ์ -074	วารสาร -05
พุทธศาสนา	294.301	294.303	294.307	294.3074	294.305
วิทยาศาสตร์	501	503	507	507.4	505
ตำรวจ	363.201	363.203	363.207	363.2074	363.205

จัดทำโดย รศ.เบญจรัตน์ สีทองสุก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

28

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

4. มีสัญลักษณ์ช่วยความจำ

- การแบ่งตามภูมิศาสตร์ ใช้ตารางช่วยที่ 2

	ฝรั่งเศส	อิตาลี	ไทย	จีน	ญี่ปุ่น	พม่า
เลขภูมิศาสตร์	-44	-45	-593	-51	-52	-591
ภูมิศาสตร์	914.4	914.5	915.93	915.1	915.2	915.91
ประวัติศาสตร์	944	945	959.3	951	952	959.1

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

4. มีสัญลักษณ์ช่วยความจำ

- การแบ่งตามภาษา ใช้ตารางช่วยที่ 6

	ฝรั่งเศส	อิตาลี	ไทย	จีน	ญี่ปุ่น	พม่า
เลขภาษา	-4	-5	-9591	-951	-956	-958
ภาษา	440	450	495.91	495.1	495.6	495.8
วรรณคดี	840	850	895.91	895.1	895.6	895.8
สารานุกรม	034	035	039.591	039.51	039.56	039.58
ไบเบิล	220.54	220.55	220.59591	220.5951	220.5956	220.5958

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของดิวอี้

4. มีสัญลักษณ์ช่วยความจำ

- **การแบ่งตามเลขหมู่** โดยนำเลขหมู่ในหมวดต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้มาเทียบใช้กับเลขหมู่ในหมวดอื่น เพื่อลดการพิมพ์เรื่องราวทำนองเดียวกันซ้ำ ๆ

005.37	programs for specific processing modes
.373	*programs for real-time computer system
.375	*programs for multiprocessor computers
.376	*programs for distributed computer system

Add to base number 005.376 the numbers following 005.36 in 005.362-005.368, e.g., programs in Java 005.3762

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจกับแผนการจัดหมู่

เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานของระบบคือ หลักการแบ่งหมวดหมู่วิชาความรู้จากเนื้อเรื่องกว้างไปจนถึงเนื้อเรื่องเฉพาะเจาะจง ตั้งแต่การแบ่งครั้งที่ 1 2 3 ไปจนถึงเลขทศนิยม หลักการจัดลำดับความรู้ ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ในตารางเลขหมู่

2. จำเลขหมู่หมวดใหญ่ 10 หมวด

ให้ได้อย่างแม่นยำ และหมั่นศึกษาเลขหมู่หมวดย่อย 100 หมวด และ หมู่ย่อย 1000 หมวด เพื่อจะได้ทราบเนื้อหาวิชาในหมวดย่อยเหล่านั้น

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

3. ศึกษาตารางสรุปเลขหมู่และตารางช่วยภายใน

- เลขหมู่แต่ละหมวดในตารางเลขหมู่
- ตารางสรุปเลขหมู่สำคัญ ๆ แต่ละหมวดเพื่อจะได้ทราบเนื้อหาหลัก ๆ ของเลขหมู่เหล่านั้น
- ตารางช่วยภายในของแต่ละหมวดหมู่ เพื่อจะได้ทราบวิธีการสร้างเลขหมู่ที่เฉพาะเจาะจงตามเนื้อหาของหมวดหมู่นั้น ๆ

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

4. ศึกษาตารางช่วย 6 ตาราง

ลักษณะ วิธีใช้ และจำเลขสำคัญ ๆ ของตารางช่วยทั้ง 6 ตารางให้ได้
เลขจากตารางช่วยไม่ใช่เลขหมู่ จึงไม่ควรใช้ตามลำพัง ควรใช้เมื่อมีคำสั่งให้เติมท้ายเลขหมู่เพื่อทำให้เลขหมู่นั้นเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น

5. ศึกษาตรรกะสัมพันธ์

ลักษณะของตรรกะสัมพันธ์ให้เข้าใจและใช้ให้เป็น เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยค้นเลขหมู่ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพบเลขหมู่ที่ต้องการจากตรรกะสัมพันธ์ ไม่ควรตัดสินใจใช้เลขหมู่นั้นทันที เพราะตรรกะสัมพันธ์เป็นเพียงเครื่องมือที่นำไปสู่ตารางเลขหมู่เท่านั้น จึงต้องนำเลขหมู่ที่ได้นั้นไปตรวจสอบกับตารางเลขหมู่ก่อนทุกครั้งว่าตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการหรือไม่

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

6. วิธีการเลือกเลขหมู่

- ใช้ตารางเลขหมู่ให้คล่องโดยค้นหาไปที่ละชั้น
- พิจารณานหนังสือที่จะกำหนดเลขหมู่ให้ละเอียดว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร ควรอยู่ในหมวดใหญ่หมวดใด แล้วตัดสินใจเลือกหมวดใหญ่
- หนังสือบางเล่มอาจมีเนื้อหาที่ครอบคลุมมากกว่า 1 วิชา
- พิจารณาดูหมวดย่อยที่เหมาะสมว่าควรอยู่ในหมวดย่อยใด เลือกหมู่ย่อยให้ได้หัวข้อที่เฉพาะเจาะจงและเหมาะสมที่สุดกับหนังสือที่ต้องการ
- กำหนดเลขหมู่ที่ต้องการ ตามเนื้อหาของหนังสือแล้ว ให้พิจารณาวิธีเขียน หรือแง่มุมอื่น ๆ ของเนื้อเรื่องประกอบ

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

7. เนื้อหาวิชาที่ไม่มีเลขหมู่

ปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนบางครั้งแผนการจัดหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้ฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ไม่มีเลขหมู่สำหรับวิชาใหม่ที่เกิดขึ้นมา ดังนั้นผู้จัดหมู่ไม่ควรคิดสร้างเลขหมู่ขึ้นมาด้วยตนเองสำหรับวิชาที่เกิดใหม่ หากควรจัดหมู่เรื่องนั้น ๆ ไว้ที่เลขหมู่ที่อยู่ในชั้นที่สูงกว่า 1 ชั้น เมื่อมีการพิมพ์ครั้งใหม่จะได้ไม่ต้องแก้เลขหมู่ใหม่ เพียงแต่เติมเลขย่อยเข้าไปเท่านั้น

วิธีการกำหนดเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้

8. บันทึกปัญหาของหนังสือ

บันทึกรายละเอียดของหนังสือทุกเล่มที่มีปัญหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดหนังสือจำพวกเดียวกันไว้ด้วยกัน หรือเมื่อแก้ไขปัญหาได้แล้วจะได้ทราบว่ายังมีเรื่องใดบ้างที่มีปัญหาเดียวกัน จะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป